

ΕΤΟΣ 53ον

17 Ιουλίου 2005

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 29 (2720)

Η ΧΑΡΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Η χάρις μετά πάντων ὑμῶν»

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνθίξει στίς ἐπιστολές πού ἔστειλε, νά τίς κατακλείει μέ ἓνα χαιρετισμό τῆς χάριτος. Ἐς ποῦμε μερικά παραδείγματα. Ἡ πρὸς Φιλίμονα ἐπιστολή κατακλείεται ὡς ἑξῆς· «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν» (στίχ. 25). Ἐπίσης ἡ πρώτη πρὸς Τιμόθεο τελειώνει μέ τὴν ἐπίκληση τῆς θείας χάριτος· «Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν» (κεφ. 6, 21). Ἡ πρὸς Ἑβραίους καὶ Τίτο μέ τὸν ἴδιο χαιρετισμό· «Ἡ χάρις μετά πάντων ὑμῶν» (Ἑβρ. 13, 25 καὶ Τίτ. 3, 15). Ἐς δοῦμε τί ἐννοεῖ ὁ Ἀπόστολος μέ τὴ λέξη χάρις.

Ἡ Θεία Χάρις

Ἡ Θεία Χάρις εἶναι ἡ ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός ἔχει οὐσία πού εἶναι ἀμέθεκτη καὶ ἀθεώρητη ἀπ' ὅλα τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια κτίσματα, ἔχει ὁμως καὶ τὴν ἐνέργεια πού εἶναι μεθεκτὴ ἀπὸ μᾶς. Ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεται Θεία Χάρις. Ὁ Θεός εἶναι ἀνώνυμος ὡς πρὸς τὴν οὐσία καὶ πανώνυμος ὡς πρὸς τίς ἐνέργειες. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου, τῶν διαφόρων κτισμάτων καὶ πηλασμάτων, ἡ συντήρησή τους, ἡ προαγωγή τους καὶ τελειοποίησή τους ὀφείλεται στὴ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι κοινὴ καὶ στὰ τρία Πρόσωπα τῆς Παναγίας Τριάδος. Εἶναι μία ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀνάλογα μέ τὴν οἰκειοποίησή της ἀπὸ μᾶς παίρνει ὄνομα. Εἶναι οὐσιοποιός, γιατί ἔδωσε τὴν οὐσία στὰ διάφορα ὄντα. Εἶναι ζωοποιός, γιατί σέ μερικά ὄντα ἔδωσε τὸ χάρισμα τῆς ζωῆς. Εἶναι σοφοποιός, γιατί στοὺς ἀνθρώπους ἔδωσε σοφία καὶ σύνεση. Εἶναι θεοποιός, γιατί στοὺς ἁγίους χάρισε καὶ τὴ θέωση. Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ ὁμοιογενής λέγει πὼς ἡ Θεία Χάρις «οὐδενός ἄπεστι τῶν ὄντων», δηλ. εὐρίσκεται σ' ὅλα τὰ ὄντα καὶ αὐτὴ συντηρεῖ τὴν ὑπόστασή τους καὶ τὴν ὑπαρξὴ τους. Τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως π.χ. χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, πίστη, πραότητα, ἐγκράτεια (Γαλ. 5, 22) ἢ ἡ νηοὴ τῆς Πεντηκοστῆς ἢ ἡ δόξα τῆς Μεταμορφώσεως ἢ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ πού κάθεται ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας καὶ ζητᾷ νά ἐπικοινωνήσουμε μαζί Του (Ἀποκ. 3, 20), εἶναι αὐτὸ πού ὀνομάζουμε θεία Χάρις. Μιὰ ἀμυδρά εἰκόνα τῆς Θείας Χάριτος εἶναι τὸ φῶς τοῦ Μετα-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Τίτ. γ' 8-15)

Ἀποστολικές προτροπές

Τέκνον Τίτε, πιστός ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιούσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιύστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν ἐμψῶ Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχηκόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηρᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. **Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.**

μορφωθέντος Κυρίου μας στό ὄρος Θαβώρ. Ὁ Παράδεισος δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἡ θέα τοῦ Προσώπου τοῦ Χριστοῦ ἀκτινοβολοῦντος τό πλήρωμα τῆς χάριτός Του. Παραδείγματα γιά νά καταλάβουμε πλήρως τή χάρη τοῦ Θεοῦ δέν υπάρχουν. Οἱ ἅγιοι Πατέρες χρησιμοποιοῦν τό παράδειγμα τοῦ ἡλίου. Ὁ ἥλιος ἔχει τήν οὐσία του πού δέν μπορούμε ἄμεσα νά τήν οικειοποιηθούμε, ἔχει ὅμως καί τίς ἀκτίνες καί τή θερμότητά του πού εἶναι οἱ ἐνέργειές του, καί τίς ὁποῖες τίς προσλαμβάνουμε. Ὁ ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας χρησιμοποιεῖ τό παράδειγμα τοῦ ποταμοῦ, γιά νά δηλώσει τή Θεία Χάρη. Ὁ ποταμός ρεεῖ καί τό νερό πηγαίνει παντοῦ. Ἐνῶ ὅμως τό νερό ξεκύνεται μέσα στή φύση μέ τίς ἴδιες ἐνέργειες, μεταποιεῖται ἀνάλογα μέ τή φύση τῶν φυτῶν. Στά δένδρα δίνει καρπούς, στά λουλουδία τό ἄρωμα, σέ ἄλλα φυτά ἰδιαίτερα χρώματα κ.ά. Ἡ Χάρη εἶναι ἴδια, ἀλλὰ ἀναπτύσσεται ἀνάλογα μέ τά χαρίσματά μας.

Τά χαρίσματα τοῦ Θεοῦ

Εἶπαμε προηγουμένως πώς τά διάφορα χαρίσματα κοινά ἢ ἰδιαίτερα πού ἔχουμε, ὀφείλονται στή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἅγιος Παῦλος τό λέγει αὐτό παραστατικά· «ἐκάστω δέ δίδεται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τό συμφέρον» (Α΄ Κορ. 12, 7). Στόν ἕνα δίδεται «λόγος σοφίας», στόν ἄλλον «λόγος γνώσεως», στόν ἄλλον «χαρίσματα ἰαμάτων» (δ.π. 8 καί ἐξ.). Δέν ἔχει κάποιος ὄλη τή χάρη καί ὄλα τά χαρίσματα, γιά νά μήν νομίζει πώς αὐτά εἶναι φυσικά του ἰδιώματα κι ὄχι δωρεές τοῦ Θεοῦ. Αὐτός πού εἶχε ἀνθρωπίνως ὄλη τή χάρη εἶναι ὁ Χριστός. Ἦταν ἡ πηγή τῆς Χάρης. Ἡ Χάρη δέν εἶναι κατόρθωμα δικό μας, ἀλλὰ δωρεά τοῦ Θεοῦ. Ἡ μετάνοια καί ἡ ἀγωνιστικότητα εἶναι δικά μας. Ὅλα τά ἄλλα εἶναι δωρεές τοῦ Θεοῦ. Ὅφειλουμε νά ὁμολογήσουμε πώς δέν εἶναι μόνον Χάρη τοῦ Θεοῦ νά θεραπεύει κάποιος ἀσθένειες, ἢ νά ἔχει τό προορατικό χάρισμα, ἢ νά ἔχει τήν τέχνη νά διοικεῖ, ἀλλ' ἐξ Ἰσου Χάρη εἶναι νά ἀγαπᾶμε τό

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Παιδί μου Τίτε, εἶναι ἀξιόπιστα τὰ λόγια αὐτά, καί αὐτά θέλω νά διαβεβαιώω, ὥστε νά φροντίζουν ἐκεῖνοι πού ἐπίστεψαν εἰς τόν Θεόν νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων. Αὐτά εἶναι τὰ καλὰ καί ὠφέλιμα διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀπόφευγε μωρὰς συζητήσεις, γενεαλογίας, ἔριδας καί φιλονεικίας διὰ τόν νόμον, διότι εἶναι ἀνωφελεῖς καί μάταιαι. Αἰρετικόν ἄνθρωπον μετά πρώτην καί δευτέραν νουθεσίαν, ἀφηνέ τον. Νά γνωρίζης ὅτι ἓνας τέτοιος ἔχει διαστραφή, ἀμαρτάνει καί ἔτσι καταδικάζει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτόν του. Ὅταν θά στείλω τόν Ἀρτεμᾶν σ' ἐσέ ἢ τόν Τυχικόν, φρόντισε νά ἔλθῃς σ' ἐμέ εἰς τήν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ ἀπεφάσισα νά περάσω τόν χειμῶνα. Τόν Ζηνᾶν τόν νομικόν, καί τόν Ἀπολλῶν κατευόδωσέ τους μέ ἐνδιαφέρον, διὰ νά μή τοὺς πλείψῃ τίποτε. Ἄς μαθαίνουν καί οἱ δικοί μας νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων εἰς ἐπείγουσας ἀνάγκας, διὰ νά μὴν εἶναι ἄκαρποι. Σέ χαιρετοῦν ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαιρέτησε ἐκεῖνους πού μᾶς ἀγαποῦν ἐν πίστει. **Ἡ χάρις νά εἶναι μαζί μέ ὁλοῦσας.** Ἀμήν.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

διπλάνο μας, νά τοῦ συμπαραστεκόμαστε, νά εἴμαστε ἐλεήμονες. Τό λέγει αὐτό ὁ ἀπ. Παῦλος· «τούτους πέμψαι ἀπενεγκεῖν τήν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ» (δ.π. 16, 3). Ἐδῶ μιλάει γιά τήν ἐλεημοσύνη πού τήν ὀνομάζει Χάρη γιά τοὺς πτωχοῦς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἡ διατήρηση τῆς χάρις

Ὅλοι μας ἔχουμε πάρει τή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἀπό τό πλήρωμα τῆς Χάρης τοῦ Κυρίου μας πήραμε ὅλοι μας· «ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καί χάριν ἀντί χάριτος» (Ἰω. 1, 16). Τό ὅτι εἴμαστε μέλη τῆς Ἐκκλησίας, κοινωνοῦμε τῶν μυστηρίων, προοδεύουμε πνευματικά, ἔχουμε χαρίσματα κ.ά., τὰ ὀφείλουμε ὅλα στή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Αὐτή τήν ἀγία Χάρη ἄς κάνουμε ἀγώνα νά τήν διατηρήσουμε καί νά τήν ἐνεργοποιήσουμε μέ τήν ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν, μέ τή μετάνοια γιά τὰ ἀμαρτήματά μας, μέ τή συντριβή τοῦ ἐγωιστικοῦ μας φρονήματος, μέ τήν ἐπίδειξη ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀλλοίους, μέ τήν ἐλπίδα πὼς θά ξεπεράσουμε μέ τή βοήθειά της τοὺς πειρασμούς καί τὰ ἐμπόδια τοῦ κόσμου, τοῦ πονηροῦ καί τοῦ ἑαυτοῦ μας, μέ τή βεβαιότητα πὼς, ἐάν τήν καλλιεργήσουμε, θά σωθοῦμε. Ἀμήν.

† Ὁ Ἐδέσ. Ἰω.

17 Ἰουλίου 2005: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗΔΟΝΙ Δ΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ (451 μ.Χ.), Μαρτίνος μεγαλομάρτυρος († δ΄ αι.).
Ἦχος: γ΄ – Ἐωθινόν: Δ΄ – Ἀπόστολος: Τίτ. γ΄ 8-15 – Εὐαγγέλιον: Μαθ. ε΄ 14-19.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 24 Ἰουλίου, Ε΄ Ματθαίου.
Ἀπόστολος: Ρωμ. ι΄ 1-10 – Εὐαγγέλιον: Μαθ. ν΄ 28-θ΄ 1.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Αυτές τίς ημέρες εκυκλοφορήθη από τήν Ἀποστολική Διακονία καί ὁ τρίτος τόμος (μηνός Μαρτίου) τῆς νέας μνημειώδους σειρᾶς, ἀγιολογικοῦ περιεχομένου, ὑπό τόν τίτλο:

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΟΙ ΒΙΟΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

πού ἔχει ὡς μοναδικό σκοπό νά παρουσιάσει, στή νεοελληνική γλώσσα, τοὺς βίους τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας καί τή ζωή τοῦ Χριστοῦ πού ἀποκαλύπτεται μέσα ἀπό τό λόγο, τή διδασκαλία, τό ἦθος, τήν πράξη, τή θεωρία, τή μαρτυρία καί τό μαρτύριο τῶν φίλων τοῦ Θεοῦ.

Τό ἔργο εἶναι γραμμένο ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελο, Γενικό Διευθυντή τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, καί θά ὀλοκληρωθεῖ σέ 13 τόμους, ἕνα γιά κάθε μήνα τοῦ ἔτους καί ἕνα γιά τήν περίοδο τοῦ Τριωδίου καί τοῦ Πεντηκοσταρίου (σχήμα 17X24, ἐξ ὀλοκλήρου σέ τετραχρωμία).

Ζητήστε τοὺς τρεῖς πρώτους τόμους ἀπό τά Βιβλιοπωλεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἢ τηλεφωνήστε στό 210-7272381, γιά νά σᾶς ἀποσταλοῦν μέ ἀντικαταβολή. Εἶναι ἕνα ἔργο πνευματικῆς οἰκοδομῆς γιά κάθε Ὁρθόδοξο Χριστιανό καί κάθε Ὁρθόδοξη Οἰκογένεια. Τό ἔργο προλογίζει ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος.

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝ ΚΑΙ Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

«Ἐάν ἐπρόκειτο τά πάντα νά καταστραφοῦν, δύο μόνο φάροι θά ἤθελα νά διασωθοῦν: ὁ Παρθενῶν καί ἡ Ἁγία Σοφία, ἡ ὁποία εἶναι ἡ συνισταμένη τοῦ ὀλοκληρωμένου Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ, ὅπως καί ὁ Παρθενῶν εἶναι τό κορύφωμα τῆς Ἀθηναικῆς μεγαλοφυΐας. Οἱ Ἕλληνες μπορούν νά εἶναι ὑπερήφανοι καί γιά τά δύο».

Σερ. Ρ. ΛΙΒΙΝΓΚΣΤΟΝ
(Καθηγητής στό Παν/μιο τῆς Ὁξφόρδης)

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰαοῖου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότῆς - Διευθυντῆς: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>
